

KVALITETSRAPPORT

Förskolorna Bullerbyn, Getingen och
Skogsglántan samt familjedaghem i
Mariannelund

Innehållsförteckning

.....	2
1. Förskolechefens sammanfattande nulägesanalys och bedömning av hur väl verksamheten når de nationella målen	3
1.1 Vad har bidragit till en hög måluppfyllelse? Vad är förskolans styrkor?	4
1.2 Vilka hinder och svårigheter har påverkat måluppfyllelsen? Vilka är förskolans svagheter och utmaningar?.....	4
1.3 Identifierade utvecklingsområden.....	4
1.4 Förskolans prioriterade mål och planerade förbättringsåtgärder läsåret 2018/2019.....	5
1.5 Förskolechefens reflektioner kring förskolans mål utifrån sitt pedagogiska ledarskap.....	5
2. Metodbeskrivning	5
2.1 Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsrapporten.....	6
3. Förutsättningar – statistik 2017-10-15.....	6
3.1 Uppgifter kring barnantal, personal, kompetens och ekonomi:	6
3.2 Sammansättning av barngrupperna	6
3.3 Analys av förutsättningar och resultat.....	8
4. Kommungemensam uppföljning	8
4.1 Uppföljning av förskolans arbete mot de nationella målen.....	9
4.2 Språkutveckling- läslyftet	9
4.3 Kartläggning och värdering av hur tillgängliga våra lärmiljöer är.....	12
4.4 Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	13
4.5 Mottagande av nyanlända*.....	13
4.6 Pedagogisk dokumentation.....	14
5. Utvärdering verksamhetens prioriterade utvecklingsområde	15

1. Förskolechefens sammanfattande nulägesanalys och bedömning av hur väl verksamheten når de nationella målen

1.1 Vad har bidragit till en hög måluppfyllelse? Vad är förskolans styrkor?

Kompetensutveckling

Sammanfattningsvis har årets kompetensutveckling och möjligheter till kollegialt lärande bidragit till utveckling av verksamheterna, förskolor och familjedaghem, i östra kommundelen.

I samband med en utvecklingsdag våren 2017 introducerades läslyftet genom en föreläsning med Ann Philgren, detta var en del i utbildningen för kommande lär ledare för läslyftet. Sammanlagt deltog tre lär ledare på kompetensutvecklingsdagarna med inriktning på bakgrund och syfte med läslyftet samt ledarskap för att kunna leda lär grupperna i arbetet med modulerna.

Under hösten startade kompetensutvecklingen i form av läslyftets moduler, där pedagogerna i område öster deltog tillsammans.

Läslyftet genomfördes i spåren 1-3 år, 3-4 år samt 5 år.

Deltagandet i läslyftet har gett nya tankar inom arbetslagen som varit utmanande, och som i sin tur har skapat nya miljöer.

Framför allt så har läslyftet bidragit till nytt förhållningsätt vilket varit den största framgångsfaktorn.

”Genom läslyftet har vi kunnat jobba utvecklande och fått med oss digitaliseringen, föräldrakontakten, barnen och de nya miljöerna. Sammanfattningsvis har detta inspirerat barngruppen till att söka ny kunskap och nya utmaningar.”

Under året har jag som förskolechef påbörjat kompetensutveckling ”leda digitalisering” genom skolverkets modul. Som förskolechef har det gett mig bättre kunskap kring hur utvecklingsarbetet kring digitaliseringen ska planeras. Områdets lokala It grupp kommer att vara en del i det fortsatta arbetet med att utveckla digitaliseringen i områdets verksamheter.

Systematiskt kvalitetsarbete

Den mall som utvecklats för pedagogisk dokumentation för att få systematik och fokus i arbetet har bidragit till att pedagogerna fått tydligare uppdragsfokus och en ram för vad som ska kvalitetssäkras, följas upp och utvärderas. Det finns dock behov av att den förankras hos samtliga pedagoger.

Förskolechefs ledarskap

Som förskolechef har jag gått in i detta uppdrag tillsammans med mina pedagoger, barnen och deras vårdnadshavare.

Jag utgår ifrån mina pedagogers kunskap om sin verksamhet och dess behov. Jag arbetar för att få till ett öppet klimat, där alla frågor och funderingar kring verksamhetens utveckling ska välkomnas. Ju fler frågor vi ställer desto mer utvecklas vi alla tillsammans och får en verksamhet som bjuder in till att våga fråga ”hur vi tänkte”, ”kan man tänka så här?” hur vi kan lära oss av varandra?”

En enkät delades ut till pedagogerna kring förväntningar kring ledarskapet det visade tydligt på att pedagogerna önskade inflytande över sitt eget arbete och ett ledarskap som baseras på tillit. En uppföljning gjordes som visar att vi tillsammans är på rätt väg till ett område där våran värdegrund genomsyrar vårt arbete. Tillsammans är vi alla en del av samma pussel som ska verka så att verksamheterna fungerar och att vi ger våra barn de allra bästa förutsättningarna för att lära och utvecklas i våra verksamheter. Ledorden från mig som ledare har varit

”Vad vill vi att våra barn ska berätta om vår verksamhet i framtiden?”

Engagerade och erfarna pedagoger

Jag har sedan jag tillträdde som förskolechef i område öster upplevt att det finns ett stort engagemang och vilja att utvecklas i verksamheterna. Det finns stor kompetens hos pedagogerna och en vilja av att samverka och vara delaktiga. Min upplevelse är att det finns en önskan från pedagogerna att vara med i det systematiska kvalitetsarbetet men att de saknar syfte och hur detta ska genomföras. Det finns en stor kompetens och stor potential för utveckling om medarbetarna får tilltro till sin egen förmåga samt möjlighet att vara delaktiga i verksamheternas utveckling. Den här kompetensen och erfarenheten har bidragit till verksamheternas möjlighet till att det systematiska kvalitetsarbetet har fortskridit trots ett chefsbyte samt många nyrekryteringar.

1.2 Vilka hinder och svårigheter har påverkat måluppfyllelsen? Vilka är förskolans svagheter och utmaningar?

Kvalitén i verksamheten minskar i samband med organisationsförändringar. Under året har ett chefsbyte genomförts vilket innebär en risk för att verksamheten stannar av inför ett nytt utvecklingsarbete. Det tar tid för en ny chef att sätta sig in i verksamheten samt även för medarbetare att känna in det nya ledarskapet. Mycket tid har gått åt till att lära känna varandra samt för chef att få insyn i verksamheternas uppbyggnad. En period av frånvaro av ordinarie personal har inneburit påfrestningar för verksamheterna. Denna situation kombinerad med utebliven vikarietillsättning vid frånvaro i personalgruppen har under året gett svårigheter att hålla en jämn kvalitet i förskoleverksamheterna. I och med många nyrekryteringar har det varit svårighet att introducera materialet för dokumentation som vi kallar för ”mallen” ”Mallen” är inte helt förankrad i medarbetarna som har arbetat tidigare, det finns en osäkerhet hos pedagogerna, hur det ska användas och vad syftet är. Som tidigare kvalitetsredovisning visar på behövs det ytterligare tid för implementering av dokumentationsmaterialet samt att det hade det behövts mer tid till introduktion än vad som har skett.

1.3 Identifierade utvecklingsområden

Systematiskt kvalitetsarbete

I och med vårt arbete med pedagogisk dokumentation ”mallarna” har det blivit synligt att det finns behov av att utveckla förståelsen för och medvetenheten om det systematiska kvalitetsarbetet. Pedagogerna har ett stort behov av att få mer kunskap kring hur arbetet med mallarna ska bedrivas. Det finns även ett stort behov av att få öva och lära av varandra.

Språk och kommunikation

Genom arbetet med utvärderingar av årets utvecklingsområden kan vi se att det har skett stor utveckling angående både förhållningssätt och arbetsmetoder. Detta är något vi vill hålla i och utveckla vidare. Det finns fortsatt behov av utvecklingsarbete med fokus på de läroplansmål som har varit aktuella under föregående år inom språk och kommunikation.

Förskola hem

Vi har arbetat mycket med diskussioner kring ett bra bemötande till våra vårdnadshavare. Under ett föräldramöte gick vi igenom vad läroplanen säger om hur samverkan mellan förskola och hem ska fungera. Vårdnadshavarna fick utifrån läroplans mål ange sina förväntningar på samverkan med förskolan. Detta är ett område som vi kommer att följa upp och arbeta vidare med under följande år.

1.4 Förskolans prioriterade mål och planerade förbättringsåtgärder läsåret 2018/2019

Att befästa projektarbete som arbetssätt och förhållningssätt.

Ökad kunskap kring tillgängliga lärmiljöer genom föreläsningar och skolverkets modul.

En praktisk arbetsmodell har tagits fram för tydligare uppföljning av likabehandlingsarbetet.

En praktisk arbetsmodell har tagits fram för att synliggöra utvecklingen av social kompetens.

En årsplanering har tagits fram för att tydliggöra årets systematiska kvalitetsarbete.

1.5 Förskolechefens reflektioner kring förskolans mål utifrån sitt pedagogiska ledarskap

Det finns praktiska hinder för att tekniken ska kunna fungera optimalt och därmed ge pedagogerna större möjlighet att fortsätta arbetet med digitaliseringen av förskolan.

Pedagogerna har kommit långt med att vara närvarande och gör ständiga återkopplingar.

Deras arbete syns i verksamheten och de har kunnat koppla det till målen. Går man in på några av avdelningarna får man genom en snabböverblick koll på att IT är något vi sysslar med. Läroplanen är synlig i stora delar av verksamheterna.

För att anta utmaningen med digitaliseringen måste vi börja från grunden. Utifrån olika förutsättningar samt olika bakgrunder skiljer det sig i behovet hos pedagogerna. En stor tillgång i området är den lokala IT gruppen som kan vara med och tillsammans med förskolechef samt utvecklingsgruppen leda arbetet framåt.

För att kunna arbeta med att analysera krävs att pedagogerna är väl förtrodda med det systematiska kvalitetsarbetet. Det uppstår svårigheter i att analysera vårt arbete och kvaliteten på detta när det finns osäkerhet kring att arbeta med uppföljningar och utvärderingar som ska dokumentera verksamhetsutvecklingen. Detta bidrar till att det pedagogiska arbetet inte synliggörs i tillräcklig omfattning och det blir därmed svårt att genomföra ett analysarbete av det pedagogiska arbetet.

I det gångna årets arbete har det blivit tydligt hur viktigt det är att föra en kontinuerlig dialog kring det systematiska kvalitetsarbetet där de gemensamma mallarna blir självklara för varje pedagog och att nya idéer i samband med användningen kan tas tillvara och förvaltas vidare genom kollegialt lärande till en gemensam förståelse.

Flera av pedagogerna upplever att dokumentationsmaterialet samt arbetet med pedagogisk dokumentation har skapat ett nytänkande kring förskolans verksamhet. Det har utvecklat verksamheterna och det pedagogiska arbetet i enlighet med dagens uppdrag enligt Lpfö, 98:2010, förskolans läroplan. Det finns dock många nya och även de som tidigare har behov av att få en fördjupad förståelse för arbetet med pedagogisk dokumentation.

Ett förbättringsarbete vad gäller den pedagogiska dokumentationen är också att utveckla vidare våra metoder för att konkret öka barnens möjligheter till delaktighet och inflytande vad gäller reflektion kring och inflytande i dokumentationerna. Det är först då vi kan kalla det för en pedagogisk dokumentation.

2. Metodbeskrivning

2.1 Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsrapporten

Vilka har medverkat?

Pedagoger samt förskolechef har medverkat i det systematiska kvalitetsarbetet.

Barnens reflektioner har framkommit genom samtal tillsammans med pedagogerna som sedan använts i utvärderingar. Det har genomförts en föräldraenkät där svarsfrekvensen var för låg för att kunna användas som ett resultat.

Vilket underlag har använts?

Dokumentationsmaterial
 Utvärderingsmaterial
 Föräldraenkät
 Frågeställningar medarbetare

Hur har arbetet genomförts?

Arbetet är ständigt pågående genom kontinuerliga reflektioner i pågående verksamhet. Alla pedagoger i barngrupp har en fastställd reflektionstid om 3 timmar/vecka, (sammanhängande tid). En gång per månad sammanställs arbetslagets uppföljning som sedan sänds till förskolechef där återkoppling och sammanställning genomförs.

Under året har pedagogerna arbetat kontinuerligt med pedagogisk dokumentation. Totalt har 4 utvecklingsdagar under året genomförts där läslýftet har genomförts med ett kollegialt lärande med förskolor i Eksjö Kommun. Samtliga pedagoger i förskolan arbetar i pedagogiska arbetslag där arbetet med läslýftsgrupperna har genomförts i ledning av lär ledare.

Två utvärderingstillfällen har under året genomförts. Ett tillfälle under hösten samt ett under våren.

Uppföljning av de nationella målen

Under en treårscykel följer förskolan upp de nationella målen enligt följande uppdelning.

2015- 2016

Barns inflytande, Utveckling och lärande: Naturvetenskap och teknik, Motorik,

2016-2017

Normer och värden, Utveckling och lärande: Matematik,

2017- 2018

Förskola och hem, Utveckling och lärande: Språk och kommunikation,

3. Förutsättningar – statistik 2017-10-15**3.1 Uppgifter kring barnantal, personal, kompetens och ekonomi:**

se statistikbilagan Kalla fakta

Uppgifterna bygger på det som är rapporterat till SCB, sektorns ekonomiska bokslut och förskolechefens uppgifter kring organisationen.

3.2 Sammansättning av barngrupperna

Förskolorna består av 2-4 hemvister per enhet. Barnen är uppdelade i barngrupper efter ålder, 1-2 år, 3 år, 4 år samt 5 år.

3.3 Analys av förutsättningar och resultat

Fokus 2017/2018

Organisation och struktur som stödjer samarbete och professionsutveckling/kollegialt lärande

I området har arbetet organiserats med en utvecklingsgrupp som träffas

träffas 1g/månad. Här arbetas bland annat med revidering och framtagande av gemensamma dokument, pedagogiska dilemmafrågor m.m. I den här gruppen ingår förskolechef samt en arbetslagsledare från varje enhet.

För att kunna genomföra fortbildning och erfarenhetsutbyte har en grupp med lär ledare tillsatts de träffas 1g/månad. Här träffas medarbetarna områdesgemensamt i läsluftet. Träffarna genomförs i tvärgrupper ålders spärvis. Läsluftet genomfördes gemensamt med förskolor i Eksjö kommun där erfarenhetsutbyte kunde genomföras.

Utvecklingsarbetet kring It genomförs i vår lokala It grupp. Gruppen träffas regelbundet under året både inom området samt centralt i nätverk. Samtliga medarbetare har reflektionstid 3h/v i det egna arbetslaget. ATP genomförs regelbundet verksamhetsvis.

Inför hösten flyttade pedagogerna med vidare till nästkommande avdelning för att på bästa sätt ha möjlighet att följa barnens utveckling och lärande. Under hösten startade en ny verksamhet i Mariannelund, familjedaghemmet Hagen. Det fanns inte möjlighet till någon större förberedelse men pedagoger och förskolechef hjälptes åt för att kunna genomföra beräknad öppning i augusti. Öppet hus hölls för allmänheten och även personal barn föräldrar samt politiker bjöds in. Barnen på familjedaghemmet Hagen klippte invigningsbandet.

Verksamhetens kvalitet, vad gäller förskolorna, har under 2017/18 varit ojämn. Den främsta orsaken till detta beror på de många gånger uteblivna vikarietillsättningarna vid ordinarie personals frånvaro. Situationen har gett svårigheter i att kontinuerligt följa upp verksamheterna vilket är det första som uteblir när vi drabbas av frånvaro i personalgruppen och där vikarietillsättning ej är möjlig. Pedagogerna har i denna situation visat på engagemang och flexibilitet i att göra det bästa av situationen. Familjedaghemmet har varit under uppbyggnad då fokus har varit att hitta rutiner och strukturer för det fortsatta arbetet.

Ansvar och befogenheter mellan olika personalkategorier

Förskolechefens roll är att i det pedagogiska utvecklingsarbetet-organisera för kollegialt lärande samt kontinuerligt ge feedback och ställa frågor till arbetslagen i det praktiska arbetet och dokumentationsarbetet. Att stärka rollen som arbetslagsledare genom kontinuerliga möten. Att använda stängningsdagar och APT till pedagogiska diskussioner och dialog för att skapa en gemensam förståelse och samsyn för att stärka det pedagogiska uppdraget hos varje enskild medarbetare.

Arbetslagsledares roll är att tillsammans med chef ta ansvar för att driva verksamheten framåt och förverkliga det som beslutas i arbetslag och barngrupper.

Förskolläraren har ett särskilt ansvar för uppdraget och tar därmed ledarrollen i arbetslaget. Barnskötaren bidrar med tankar och idéer samt utför undervisningen tillsammans med arbetslaget.

Hur har årets organisation och förutsättningar påverkat förskolans måluppfyllelse?

Utifrån att det har varit en uppstarts period med nya verksamheter samt ny chef så har innehållet i de olika träffarna varierat i innehåll utefter behov. Det största behovet har varit att se över rutiner som finns och försöka skapa en likvärdighet i de olika verksamheterna.

Identifierade utvecklingsområden kring förutsättningar och organisation för att höja måluppfyllelsen, förslag till åtgärder.

Arbete utifrån en tydlig årsplan samt fortsatt arbete med mallarna kring det systematiska kvalitetsarbetet.

Förslag på centralt styrda förutsättningar, inom enhetens givna budgetramar, som skulle höja kvaliteten.

- Sammanstå flera små enheter till en större för att ge möjlighet till bättre organisation som i sig ger ökad kvalitet och möjlighet att fördela resurser likvärdigt.
- Öka tillsättningsgraden vid behov av ersättare.
- Utveckla det kollegiala lärandet i förskolechefgruppen.

4. Kommungemensam uppföljning

4.1 Uppföljning av förskolans arbete mot de nationella målen

Under året följs verksamheten upp genom Lpfö mall eller något liknande för att se att man får med alla delar från läroplanen när man planerar verksamheten

Förskola och hem

Arbetet med samverkan mellan förskola hem har utvecklats under året.

Vi har arbetat med revidering av vår inskolningspärm som är ett gemensamt arbetsmaterial för att skapa inskolningar med kvalitet. Vi har utvecklat arbetet med att ge vårdnadshavare insyn i sina barns verksamhet.

”Vi använder oss av fotoramar, dokumentationer på väggarna, bilder, drop-in, material som vi skapat tillsammans synliggörs på avdelningen.

Vi har satt upp dokumentation i hallarna. Vi har samverkat med hemmen och tagit hjälp av deras kunskap kring olika modersmål. Genom vårt arbete med QR koderna har vi kunnat engagera vårdnadshavare genom ett bra samarbete.”

Mål som förskolan behöver synliggöra:

Vi behöver utveckla vårt arbete vidare med att få vårdnadshavarna delaktiga i de verksamheter där det arbetet just startats upp.

Vi behöver hitta former för att vårdnadshavare ska kunna ta del av barnens verksamhet samt att involvera vårdnadshavare i våra projekt. Vi behöver hålla i och fortsätta vårt arbete med att använda digitala hjälpmedel i vår samverkan med hemmen.

4.2 Språkutveckling- läslyftet

Syfte:

Läslyftet i förskolan syftar till att utmana och stimulera barns språk-, läs- och skrivutveckling samt ta tillvara deras intresse för texter, bilder och skriftspråk.

Genomfört arbete

Hur ser läsmiljön ut idag?

”Barnen har fått vara med och själva dokumentera aktiviteter i vår vardag.

Vi försöker hela tiden hitta de där små tillfällena till att utmana och stärka språket. Genom det vardagliga jobbar vi medvetet med meningsbyggnader, språkljud, begrepp, olika modersmål. Vi ställer ofta frågan om vad orden betyder och vad det heter på hans modersmål. Det är vid flera tillfällen som föräldrarna kommit och berättat att deras barn börjat ljuda hemma, att de lärt sig känna igen bokstäver och de märker att vi jobbar med språkljud och handtecken. Vi arbetar med både Skype, handtecken, lär platta för att kommunicera på olika sätt. Det finns tillgängliga QR-koder med böcker, på hälften av språken som finns representerade på avdelningen.”

”Vi som pedagoger har använt oss av vardagssamtal, digitala verktyg och en bra gemenskap i barngruppen. Ipad används genom att dokumentera och filma. Barnen använder sin Ipad till att lyssna på musik, spela spel, ta kort och filma. Vi använder oss av teknik i form av Ipad, QR-koder, projektorn, böcker som föräldrar med annat modersmål har läst in som görs till tillgängliga QR-koder. Vi har böcker inom olika genrer tex, sagor, instruktionsböcker.

I hallen har vi erbjudit ett "mini" bibliotek där både föräldrar och barn har kunnat låna hem böcker. Detta är något som gett en positiv effekt. Det har lästs en hel del böcker och på flera olika språk. Flera föräldrar har påtalat sina positiva reaktioner om denna möjlighet. Böcker görs synliga för att öka läsintresset, detta har vi startat med genom att vi gått läslyftet. Det erbjuds även böcker i alla modersmål och hälften av språken finns inlästa av föräldrar till berörda barn. Dessa användes som QR-koder och finns hela tiden uppsatta och tillgängliga i miljöerna. Vi har aktivt arbetat med våra olika miljöer på förskolan inne som ute. En läshörna samt skrivhörna har skapats, vi har nu ett "levande rum" som kommer att förändras allt eftersom barnens intressen eller pågående temaarbete."

Hur agerar du och dina kollegor som läsande/skrivande förebilder?

"Både vi pedagoger och barnen är intresserade av läsning, vi gör det tillsammans, det är utifrån barnen när vi läser, barnens val i tid och val av bok

Barnen har verkligen fått vara delaktiga och haft eget inflytande. Vi har en ständig dialog med barnen vid nya miljöer, material, vad de vill göra och välja. Vi använder oss av egna namnkort där man får välja sin aktivitet utifrån sig själv och ingen annan. Vi är lyhörda för hur gruppen delas och "styrts".

Löpande genom hela läsåret kan vi med handen på hjärtat säga att barnen har fått vara delaktiga. Vi har låtit barnens röst höras genom önskemål, ommöblering, material, mötesplatser och aktiviteter. Motivationen och engagemanget har varit otroligt stort och givande, vilket smittat av sig på barngruppen. Alla har varit lika delaktiga i arbetet som gjorts på avdelningen. Vi har haft tillit till barnens förmåga och inspirerat dem till att bli självständiga och drivande i sitt arbete. Vi har visat barnen att skriftspråket har ett syfte att förmedla och vi har gett barnen redskap att själva skapa olika kommunikations vägar med skriftspråket."

"Miljön har utvecklats med mer utpräglat fokus på böcker och läsande. Varje bok exponeras individuellt."

"Vi har tagit hjälp av tecken som stöd när vi har sjungit sånger. Vi har utmanat barnen i att använda och förstå tecken för att förstärka förståelsen för våra rutiner."

"Vi har tagit till oss att barnen har behov av att samtala om olika saker som sker i verksamheten och i vardagslivet hemma. Vi har uppmuntrat barnen till att berätta om deras känslor och samtalat om hur man hanterar dem."

"Vi har börjat med bildscheman som gör att barnen enkelt kan få en bild av hur dagarna ser ut.

Vi har ändrat miljöerna barnen vistas i för att få ett lugnare klimat."

"Vi har gjort fler lärmiljöer än vad det var innan."

"Vi är mer på alerten när det gäller språket, vi utmanar oss själva hela tiden. Vi är kritiska och granskande mot oss själva och verksamhetens innehåll och syfte. Vi läser för barnen på olika sätt och i olika miljöer, bild promenader, läsning med fysiskt material, dramatiserar, med hjälp av lär plattan, (QR-koder). Det är även skillnad på vilka böcker vi väljer att läsa för barnen, att vi väljer "svårare" böcker med ex öppet slut, folksagor, faktaböcker osv.

Vi har blivit mer medvetna om hur vi läser för barnen, hur vi samtalar om böcker med barnen, vilken betydelse läsmiljön har för läslusten.

Dramatisering kräver att man gör det om och om igen för att barnen ska vilja delta. Vi har insett att även små barn kan ta till sig, och intressera sig för, begreppet bokstav."

"Vi jobbar aktivt med läsningen, mer än vad vi gjorde tidigare i verksamheten."

”Vi har uppmärksammat barnens intresse för bokstäver och vi har sett att barnen tar till sig mer än vad vi hade trott från början. Vi har lärt oss att inte underskatta barnen, barnen har med sig mycket erfarenheter sen tidigare.”

Resultat

Hur har arbetet med läslyftet påverkat din undervisning?

”Vi har genom Läslyftet gett barnen utmaningar och möjligheter att få reflektera och uttrycka sina egna tankar och funderingar. Vi använder digitala verktyg mer dagligen tillsammans med barnen. Vi har inrett ett rum som vi kallar för bibliotek där vi synliggör böckerna barnen har tillgång till. Vi har en skrivarhörna med babblarnas alfabet uppsatta på väggarna. Vi har QR koder uppsatta på väggarna där barnen kan ta en Ipad och scanna koden för att sedan samtala om eller sjunga det som visas.

Vi har utifrån vårt arbete fått feedback från föräldrarna som säger att det märks att vi arbetar med språket. Barnen kan själva sitta och stolt tala om vilka ord de kan på följande språk, vilka handbokstäver utifrån TAKK de kan. Hur vissa ord låter i början och slutet. Allt detta bidrar till att vårt arbete hela tiden ligger i nuet. Att det hela tiden kommer vidare med hjälp av barnens nyfikenhet och intresse.”

”Det finns mötesplatser som är uppbyggda där de behöver använd sig av lär plattan. De filmar sig, tar kort och gör egna filmer vilket leder till att språket utvecklas och att nya begrepp lärs. ”jag ska scanna dig vid ett legobygge”

”Barnen har också fortsatt med intresset för handtecken. Alla kan nu sina och kompisarna bokstav. Detta finns i miljön i form av bokstavskort i samlingen, alfabet på väggen, ordbilder. Tack vare läslyftet har vi analyserat vår miljö och vårt förhållningssätt. Vi har därför valt att lägga ett stort fokus på skrivmiljöer, läshörnor. Utifrån våra mötesplatser med ett tydligt syfte utvecklas barnen från deras individuella nivåer. De blir inspirerade och vill komma vidare. På våra it-onsdagar har de fått fördelen att lära sig en hel del nya begrepp, så som scanna, IKT, lär platta, projektor, mindmap, brainstorming osv.”

”Genom läslyftet så har vi tittat på vår verksamhet med nya ögon. Vi är mer medvetna om hur vi visar och tar hand om våra böcker kopplat till vårt mål. Att vi genom vår utökande medvetenhet kan läsa och ta tillvara på barnens kommentarer och funderingar på en helt annan nivå än innan. På en nivå som gynnar barnen i deras språkliga utveckling i form av nya begrepp, tankar, ord, språk osv.

I våra miljöer har det skett en ständig förändring. Böcker och språket har utvecklats och blivit mer synligt för barngruppen och oss pedagoger. Vi har möblerat om för att hela tiden följa barngruppens behov. Det har gjorts en ”levande läroplan” där barnen kan koppla sina bilder och sina alster till tydliga mål. Uppgifterna som vi har genomfört i Läslyftet har påverkat miljön och vårt sätt att se på (och genomföra) högläsning, med samtal om texten, bild promenad och värderings- och tolkningsfrågor. Böcker har lyfts fram i miljön och fått en större betydelse. Barnen verkar intresserade av böcker och läsning och sätter sig ofta med en bok på egen hand.

Miljön har utvecklats med mer utpräglat fokus på böcker och läsande. Varje bok exponeras individuellt. Mycket böcker från biblioteket finns på avdelningen.

Bokstäver finns på många ställen i verksamheten, ute och inne, Skriv stationen ger tillgång till papper och pennor av olika typer. Böcker och skrivmaterial erbjuds även ute.”

Vilket förändrat kunnande kan du se hos barnen?

”Nu efter att vi börjat med läslyftet har det blivit stor skillnad, barnen pratar hemma och tar med böcker.

Barnen har börjat knäcka koden till att förmedla sig i skrift, tal, och bild på ett tydligare sätt. De har uppmärksammat att det finns en mottagare till det skrivna, de har också lärt sig att det skrivna måste utföras på rätt sätt för att budskapet ska nå fram.

Vid flera tillfällen hör vi vid bordet ”vad heter det här på arabiska” exempelvis. Barnen har tagit till sig mycket av det vi erbjuder i form av ramsor, bokstäver och sagor. Barnen försöker hitta ljuden som Babblarna stimulerar till. De söker efter bilder som passar i olika sammanhang och använder tecken i vissa situationer. Barnen reflekterar kring berättelser mer nu än tidigare sen vi började med läslyftet. Barn med annat modersmål har utvecklat det svenska språket mer och mer. Gruppen får lösa problem utifrån deras förmåga, testa sig i att ta ställning, argumentera sig fram även om de inte har samma modersmål. Höra flera olika språk och få en förståelse för att inte alltid kunna förstå eller göra sig förstådd. Vilket i sin tur leder till att empatin ökar. De är mottagliga för att lära sig nya kommunikationssätt så som olika språk, handalfabet, skrift, bild, dans osv. Vi ser en större respekt hos barnen för böcker och läsande. Bokstavsintresset har väckts hos flera av barnen, de känner igen sin bokstav. Hittar bokstäver i närmiljön. Mer nyfikenhet kring bokstäver och väldigt stort intresse av vilka bokstäver barnen har i sitt namn. Stort intresse av rim och ramsor och ett memory spel med olika rim. Barnen diskuterar mycket vid matsituationer.”

Analys

Hur kan erfarenheter och lärdomar från det som prövats användas i det fortsatta arbetet?

”Att vi tar hjälp av och inspireras av varandra. Vi har landat och känner oss väldigt inspirerade att fortsätta vårt arbete med läslyftet. Tanken att välja ”I sagans värld” som projekt nästa år föddes i läslyftet.”

Resultat

Den största skillnaden är medvetenheten hos pedagogerna. Alla har fått en djupare förståelse för hur man kan arbeta med böcker, mer än att bara läsa dem från pärm till pärm. Böckerna har blivit mer synliga och tillgängliga för barnen. Det finns böcker på olika ställen på våra avdelningar. Det finns fakta böcker om bygg och konstruktion i bygghörnan som inspiration, det finns kokböcker i hemvrån, språkböcker i våra skrivmiljöer och utlåning av böcker i våra hallar.

Det hörs på diskussioner mellan kollegor att böcker, bokstäver och bilder diskuteras på ett annat sätt. Nu diskuteras andra saker i böckerna. Vi har fått upp ögonen för hur man kan prata om böcker och att diskussionerna är viktiga för att stärka barnens språk. Nu diskuteras genus i böckerna, hur personerna i böckerna är klädda, man tillsammans med barnen drar paralleller mellan olika böcker.

Skrivmiljöerna har blivit mycket mer inspirerande och har fått en större plats på många avdelningar. Miljöerna över lag har diskuterats mycket det här året, ”varför vill inte barnen vara där? Vad behövs mer för material? Hur kan vi locka barnen att skriva?”

”Barnen tyckte det va konstigt och några rent av tråkigt att diskutera böckerna och svara på frågor under läsningen. En del barn hade en vana hemifrån att diskutera saker utifrån böckerna medan andra inte alls var vana vid det. Men ju mer vi diskuterade böckerna, desto mer frågor kom det från barnen. Barnen fick en annan tillgänglighet till böcker på avdelningarna. Vissa avdelningar såg också till att det fanns böcker att låna hem, där märkte vi att det fanns ett sug av att läsa även hemma.

Barnen fick också en större förståelse för vad en saga är och hur den byggs upp. Att det går att läsa, lyssna på saga på många olika sätt. Det går att läsa boken, dramatisera den, lyssna på den på skiva, se den som film, läsa den som flano saga osv.”

Utvecklingsområden

Genomförandet av läslyftet har bidragit till en stor utveckling av våra lärmiljöer. Inför nästa års arbete i ny modul tar vi med oss erfarenheter från tidigare års arbete. Utvärderingen visar på att det behövs fler tillfällen då lär ledare och förskolechef träffas samt även lär ledarna enskilt för att på så sätt kunna dela tankar och idéer som kan tas med i arbetet i lär grupperna.

Organisationen kring utvecklingsdagarna behöver utvecklas vidare för att på bästa sätt använda tiden väl. Flera av pedagogerna upplevde att det blev långa redovisningar från arbetet med läslyftet. Förslag gavs att istället genomföra redovisningarna i mindre grupper för att på så sätt ge möjlighet till fler frågeställningar.

Hur har arbetet med läslyftet påverkat vår undervisning.

”Vi kan planera och analysera och utvärdera tillsammans i arbetslaget. Det blir givande diskussioner när vi sitter allihop tillsammans och utbyter erfarenheter och funderingar. Genom läslyftet har vi fått en större medvetenhet kring språket och olika sätt att uttrycka sig. Det blir lättare att göra ett urval på böcker som är lämpliga för barnens ålder och intresse. Vi har också blivit mer medvetna om hur sagor ska återberättas istället som förut endast läsa boken från pärm till pärm.

Vi använder böcker på ett helt annat sätt idag än innan läslyftet. Vi öppnar upp mer för en diskussion mellan barnet och pedagogen som vi inte gjort innan. Detta leder till att barnet får träna sig i sitt sätt att argumentera, ta ställning, använda fantasin osv.”

Förändrat kunnande vi kan se hos barnen

”Nu efter att vi börjat med läslyftet har det blivit stor skillnad, barnen pratar hemma och tar med böcker. Vi läser mycket för barnen, barnen ”spökläser” själva och med kompisar. Föräldrar berättar att tack vare vårt jobb så pratar barnen mer hemma nu.

Barnen i gruppen rättar varandra i den nivån de kan. Vi hör att det är ett tillåtande klimat att ”leda” varandra vidare. Vår medvetenhet och stöttande förhållningsätt har gått vidare till barnens sätt att tänka och utvecklas.

Det vi märker är att det tillåtande klimatet har börjat ändras till ett mer hävdande ”det heter inte så”, ”så låter det inte”.

Barnen har börjat knäcka koden till att förmedla sig i skrift, tal, och bild på ett tydligare sätt.

De har uppmärksammat att det finns en mottagare till det skrivna, de har också lärt sig att det skrivna måste utföras på rätt sätt för att budskapet ska nå fram.

Vid flera tillfällen hör vi vid bordet ”vad heter det här på arabiska” exempelvis.

Barnen har tagit till sig mycket av det vi erbjuder i form av ramsor, bokstäver och sagor.

Barnen försöker hitta ljuden som Babblarna stimulerar till. De söker efter bilder som passar i olika sammanhang och använder tecken i vissa situationer. Barnen reflekterar kring berättelser - mer nu än tidigare - sen vi började med läslyftet.”

”Ute tar barnen för sig mer, de leker mycket tillsammans. De har mer utrymme för att klättra, hoppa och upptäcka i naturen.

Barnen är medvetna om att olika barn har olika behov och behöver olika saker för att må bra. Barnen med annat modersmål har tagit till sig mer av det svenska språket och försöker att använda sig utav det i sin vardag.

Gruppen får lösa problem utifrån deras förmåga, testa sig i att ta ställning, argumentera sig fram även om de inte har samma modersmål. Höra flera olika språk och få en förståelse för att inte alltid kunna förstå eller göra sig förstådd. Vilket i sin tur leder till att empatin ökar. De är mottagliga för att lära sig nya kommunikationssätt så som olika språk, handalfabet, skrift, bild, dans osv. Vi ser en större respekt hos barnen för böcker och läsande. Mindre vanligt att de kastas runt, mer intresserade av att titta i eller läsa böckerna.”

4.3 Kartläggning och värdering av hur tillgängliga våra lärmiljöer är

Resultat av kartläggningen

Här finns det ganska mycket att jobba med i våra verksamheter. Vissa avdelningar har kommit långt i sitt tänk med tillgängliga lärmiljöer. Vissa pedagoger har kommit väldigt långt. Men sen finns de som inte alls är där. ”det går inte att ha saker tillgängligt för barnen kastar, river ner o förstör”. Men genom tillgängliga miljöer och närvarande pedagoger som strävar åt samma håll så går det. Vi behöver jobba med vårt förhållningsätt. Mer öppna diskussioner

kring vad vi får för barn, vilka vinningar vi ser i det här förhållningssättet. Det kollegiala lärandet kan lära oss mycket om vi vågar prova och lita på varandra och på barnen. Det är ett spännande och utvecklande arbetssätt.

Vilka utvecklingsområden i verksamhetens tillgänglighetsförmåga har identifierats och valts ut?

-Professionellt förhållningssätt.

4.4 Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderades under en utvecklingsdag 2017 och nya mål har satts. Arbetet fortsätter systematiskt med hjälp av ”mallarna” för det systematiska arbetet.

Vi behöver arbeta vidare med bemötande och förhållningssätt, detta kommer vi att göra dels genom våra ATP träffar samt utvecklingsdagar under 2018-19

4.5 Mottagande av nyanlända

Vad fungerar bra i arbetet med nyanlända?

Det som fungerar bra nu är att vi börjar få en rutin på tolksamtal. Vi har tydliga dokument för inskolning som underlättar. Vi använder numer samma papper vid inskolning, vare sig det är svenska eller nyanlända barn. En del av de vanligaste kulturkrockarna börjar vi bli medvetna om. Det lägger vi inte riktigt lika mycket energi på, utan vi försöker att se till att det finns extrakläder på avdelningarna. I och med läslyftet har vi också fått lite nya infallsvinklar till tvåspråkigheten och hur vi ska ta oss an den. Vi är mer medvetna om vilken litteratur vi kan få tag på, hur vi kan nå barnen och ge dem trygghet i att höra en saga på sitt språk.

Vad behöver utvecklas i arbetet med nyanlända?

Vi har fortfarande några i organisationen som är ovana vid tolksamtal. Det behövs en bra introduktion för föräldrarna in i den svenska förskolan, där man trycker på regler som vid sjukdom, tider och kläder. Där behövs det också anmälningsplikten tas upp för att minimera sådana saker vid inskolningen. Då behöver föräldrarna mer fokusera på hur förskolan fungerar i praktiken.

Då vi har många barn med samma språk så ser vi risker i arbetet. Eftersom vi inte vet vad de säger sig emellan, blir det svårt att lösa konflikter. Vi vet inte vad barnen säger utan vi kan bara gissa oss till på miner och kroppsspråk. De dras gärna till varandra, vilket är förstäligt, men det är ibland svårt att få tryck i att lära sig svenskan.

Vilka åtgärder planerar förskolan?

Vad gäller tolksamtalen så har vi bra kompetens inom vår organisation, så kollegialt lärande. Det finns planer på en gemensam introduktion. Det finns redan i skolan och det håller på att arbetas fram en liknande introduktion i förskolan. Under 2018-2019 kommer en pedagog samt förskolechef från området att delta i utbildningssatsningen SKUA, (språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt).

Vilket behov av centralt stöd finns?

Arbetet skulle bli lättare med en modersmålspedagog. Det skulle underlätta vid konflikthantering, läsning, ta reda på status av modersmål.

Förutsättningar för förskolans SKUA representanter att kunna genomföra utbildningen samt det fortsatta arbetet i verksamheterna efter utbildningens slut.

4.6 Pedagogisk dokumentation

Genomfört arbete

Används systematiskt i vårt projektarbete som pågår september-maj.

Resultat

Det ser väldigt olika ut i verksamheterna, hur långt arbetet med pedagogisk dokumentation har kommit. Det som har framkommit är ett ökat behov av att få en förståelse för det direkta syftet.

Analys

Det som är påtagligt är ett behov av att öka barnens delaktighet och inflytande i dokumentationen. Det är först då den fullt ut blir en pedagogisk dokumentation. Det finns ett behov av att vara delaktig i arbetet kring ”mallarna” att det finns möjlighet till diskussioner av arbetet för att på så sätt få en ökad förståelse för att arbetsmodellen ska leda till verksamhetens utveckling.

Utvecklingsområden

Vi kommer att arbeta vidare med att ge en förståelse för syftet med detta arbete. Under hösten 2018 kommer en föreläsning med praktiska inslag att genomföras.

Mål

Att använda pedagogisk dokumentation som ett verktyg för att utveckla verksamheten. Den pedagogiska dokumentationen ingår som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Målet är uppnått när (målkriterier)

- Alla reflekterar regelbundet kring gjorda observationer.
- Reflektioner sker enskilt och i grupp.
- Reflektioner dokumenteras.
- Dokumentationen leder till utveckling av verksamheten.

Övergripande aktiviteter för att nå målet

- Kompetensutveckling kring pedagogisk dokumentation- Maynor Sandberg
- Erfarenhetsutbyte av arbetet med pedagogisk dokumentation som verktyg för utveckling.

Genomfört arbete

Pedagogisk dokumentation ingår som ett moment i den veckovisa och månatliga uppföljningen av verksamheten i förskolan.

Under läslyftet arbetade vi medvetet med den pedagogiska dokumentationen i projektet. Under läslyftets avslut fanns möjlighet till kollegialt lärande från flera förskolor i Eksjö kommun.

Resultat

Pedagogerna har arbetat kontinuerligt utifrån målkriterierna med att dokumentera verksamheten genom ett gemensamt dokumentationsmaterial på förskolan. Här kan nämnas att målkriterierna är till viss del uppfyllda. Ett resultat som kan utläsas i utvärderingarna är att det i och med pedagogisk dokumentation som metod har blivit lättare att se en ”röd tråd” i utvecklingen och att lärprocesserna har blivit tydligare. Det finns dock exempel på behov av och önskemål om mer kompetensutveckling inom området samt en tydligare uppföljning med bättre kontinuitet från förskolechef för att alla pedagoger ska genomföra och använda sig av den pedagogiska dokumentationen på ett sätt som kan leda till verksamhetsutveckling. Det finns exempel på att det vid personals frånvaro i barngruppen ej genomförs pedagogisk dokumentation.

På vilket sätt leder analysen av den pedagogiska dokumentationen till verksamhetsutveckling?

Utifrån en förståelse för hur mallarna kan bli ett arbetsredskap och att barnen blir mer delaktiga kommer arbetsbördan ("en sak till att göra") att bli mindre. Mer av arbetet med mallarna kommer att kunna göras tillsammans med barnen. Är barnen själva med och lär sig reflektera över sina egna lärdomar, blir det lättare för oss att se sammanhanget och förstå vart barnen är på väg. Vilket leder till mer närvarande pedagoger.

Hur har barnen involverats och hur har lärplattan varit till hjälp i den pedagogiska dokumentationen?

"Utifrån PIC EDU har det blivit lättare att barnen kan vara med och välja ut bilder, vi kan tillsammans med barnen skriva och berätta vad som händer på bilderna, för att sen skriva ut och sätta upp. En del avdelningar har jobbat med "en levande läroplan". Där har barnen fått gå med sin bild och tillsammans diskuterat vilket mål i läroplanen de har jobbat med. Utifrån den tavlan har barnen kunnat gå tillbaka till sina reflektioner och utvärderat dom och kanske kommit på ett nytt sätt att ta sig an samma uppgift. Så läsplattan har blivit ett enkelt sätt att få barnen mer delaktiga i sitt lärande och reflekterande."

Analys

Den pedagogiska dokumentationen som verktyg för verksamhetsutveckling behöver fortsatt utveckling. Barnens inflytande behöver få större utrymme än vad som bereds barnen idag. Dock har en positiv utveckling skett i arbetet med pedagogisk dokumentation som metod. Under året har det investerats i fler lärplattor till pedagogerna i syfte att underlätta arbetet med pedagogisk dokumentation.

5. Utvärdering verksamhetens prioriterade utvecklingsområde

Fortsatt arbete med att utveckla den pedagogiska dokumentationen samt att öka pedagogernas delaktighet i det fortsatta arbetet.

Arbeta att sätta en årsplanering som blir ett hjälpmedel för pedagogerna.

Likvärdiga förutsättningar kring IT.

Utveckla arbetet med bemötande och förhållningssätt.